

รายงานการประเมิน

ผลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและ
ข้อเสนอการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
และข้อเสนอการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กรณีศึกษา

เรื่อง แนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบ
ข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษา

สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีบทบาท ภารกิจในการติดตามและประเมินการบังคับใช้กฎหมายการศึกษา จัดทำความเห็นเสนอต่อสภาการศึกษาและรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดให้มีกฎหมายหรือปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางด้านกฎหมายการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางกฎหมายการศึกษาที่สมบูรณ์ของประเทศ จากบทบาทดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินโครงการต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เพื่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการพัฒนาการศึกษาของชาติ ประกอบกับนางสาวตรีสุข เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษา เป็นนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้พัฒนาการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบและไม่ซ้ำซ้อน เพื่อให้ได้ข้อมูลภาพรวมการศึกษาของประเทศที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

เพื่อให้กฎหมายการศึกษามีความเหมาะสมตามสภาวะการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษา เพื่อทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค รวมถึงสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น อันนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่มีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการพัฒนาการศึกษา

รายงานการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและข้อเสนอการปรับปรุง แก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรณีศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษาฉบับนี้ ได้ดำเนินการ โดยการประชุมระดมความคิดเห็น การเก็บข้อมูลภาคสนาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ด้านกฎหมายการศึกษา ด้านการพัฒนามนุษย์ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารรายงานฉบับนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายการศึกษาที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษา รวมทั้งการกำหนดแนวนโยบาย หรือแนวทางในการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษา ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)
เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ค
บทที่ 1 บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์	๒
คำถามในการดำเนินงาน	๒
ขอบเขตการศึกษา	๒
นิยามศัพท์เฉพาะ	๓
ผลที่ได้รับ	๓
บทที่ ๒	
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริหารการศึกษา	๔
ความหมายของข้อมูล	๔
ความหมายของสารสนเทศ	๔
ความหมายของระบบสารสนเทศ	๕
ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา	๖
การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา	๑๐
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๓
บทที่ ๓	
วิธีดำเนินการศึกษา	๑๖
บทที่ ๔	
ผลการดำเนินงาน	๒๑
บทที่ ๕	
สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ	๔๐
ภาคผนวก	๔๕

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา ๒) เพื่อจัดทำรูปแบบ การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ๓) เพื่อให้ได้ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

ผลการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

๑. เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพบว่า ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา เว้นแต่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๐ และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เท่านั้นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา โดยที่ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๙๖ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และมาตรา ๗๗ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานันทิกข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามรายการ มาตรฐานข้อมูล มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ดังนี้

๑.๑ โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

๑) แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒) การควบคุมการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา และ ๓) การควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการบริหารการศึกษา

๑.๒ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย ๑) ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ๒) ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และ ๓) ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๑.๓ การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล ๒) การตรวจสอบข้อมูล ๓) การประมวลผลข้อมูล ๔) การจัดเก็บข้อมูล ๕) การวิเคราะห์ข้อมูล และ ๖) การนำข้อมูลไปใช้

๑.๔ ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ได้แก่
 ๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ๒) คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด

๒. ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา ดังนี้

๒.๑ กำหนดให้โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๓ ระดับ คือ
 ๑) ได้แก่ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และ คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดการศึกษาจังหวัด

๒.๒ กำหนดให้ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาแต่ละระดับ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ ๒) คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล และ ๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดการศึกษาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

๒.๓ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

๒.๔ ประเภทของกฎหมายที่จะปรับปรุง เพื่อให้ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามีความสำคัญและทุกหน่วยงานต้องถือปฏิบัติตามอย่างจริงจัง และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงมีความจำเป็นต้องตราเป็นกฎหมายขึ้นมารองรับ แต่เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น เพื่อความรวดเร็วในการตรากฎหมาย จึงเสนอให้ออกกฎหมายการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา เป็น “กฎกระทรวง”

๓. รูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

จากแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา จึงเสนอรูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

๑) **วัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาทั้งระบบ คลังข้อมูลและฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความเป็นเอกภาพและเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการศึกษาของประเทศ ที่มีคุณภาพ ความครอบคลุม ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีความเป็นปัจจุบันแบบ Real Time ที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถใช้ข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ได้

๒) **หลักการ** ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามีโครงสร้างตามกิจกรรมการบริหาร (MIS structure based on management activity) และกรอบแนวคิดสำหรับระบบสารสนเทศ (A framework for the MIS system) ประกอบด้วย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การควบคุมการบริหาร (Management Control) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational

Control) โดยที่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๓ ประเภท ได้แก่ (๑) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) (๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) และ (๓) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation)

การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- (๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- (๒) การตรวจสอบข้อมูล
- (๓) การประมวลผลข้อมูล
- (๔) การจัดเก็บข้อมูล
- (๕) การวิเคราะห์ข้อมูล และ
- (๖) การนำข้อมูลไปใช้

๓) ระบบงานและกลไก ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาเป็นระบบที่มีการบันทึกข้อมูลทางด้านการศึกษาของแต่ละบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนตาย โดยมีคณะกรรมการ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ๓ ระดับ ดังนี้ (๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ (๒) คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายเป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ และ (๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

- ๑) ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ
- ๒) ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และ

๓) ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๔) วิธีการดำเนินงาน ประกอบด้วย (๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล (๒) การตรวจสอบข้อมูล (๓) การประมวลผลข้อมูล (๔) การจัดเก็บข้อมูล (๕) การวิเคราะห์ข้อมูล และ (๖) การนำข้อมูลไปใช้

๕) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ มีดังนี้ (๑) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีโครงสร้างครบตามกิจกรรมการบริหารทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ระดับการควบคุมการบริหาร (Management Control) และระดับการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control) (๒) ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีรายการที่ครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ (๓) ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และมีความเป็นปัจจุบันแบบ Real Time (๔) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องเป็นระบบออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย ทุกที่ ทุกเวลา (๕) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องเป็นระบบที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้สารสนเทศในการจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท (๖) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีระบบคลังข้อมูลและฐานข้อมูลสารสนเทศที่มีความเป็นเอกภาพและเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการศึกษาของประเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา การบริหารจัดการการศึกษาของชาติ ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา

จากรูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาที่ได้จากการศึกษา จึงขอเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวง การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริหารการศึกษา พ.ศ. ....

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเตรียมความพร้อมในการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย การบริหารจัดการระบบ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา พ.ศ. .... ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทันทีหลังจาก ที่ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้

๒. ควรเตรียมความพร้อมในการยกฐานะศูนย์ข้อมูลการศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็น ศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษา ภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผน การศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย ซึ่งการที่รัฐจะจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพให้แก่เด็กทุกคนเป็นเวลา ๑๒ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อบริหาร การศึกษา (Education Management Information System : EMIS) ที่ถูกต้องครบถ้วนในการจัดทำแผน การศึกษา จึงมีแนวคิดที่จะขับเคลื่อนการบริหารการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)

Big Data เป็นการรวบรวมข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายมาทำการประมวลวิเคราะห์ข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ การแยกข้อมูลที่ต้องการออกมาจากฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่จะช่วยให้การบริหารการศึกษา ทั้งการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณและ การบริหารทั่วไป สามารถคาดคะเนแนวโน้มได้จากข้อมูลนั้น จึงช่วยทำให้การตัดสินใจทางการศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยในการหาทางออกไปสู่ความต้องการของโลกสมัยใหม่ ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ซึ่งเริ่มมีบทบาทสำคัญและนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ที่จำเป็นจะต้องสร้างระบบรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนโดยเฉพาะสถานการณ์การแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 ซึ่งแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๕ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา เป้าหมายที่ ๔ : กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน ความต้องการกำลังแรงงาน และสภาพปัญหาที่แท้จริงของประเทศ

จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีการแจ้งจำนวนนักเรียนในระบบข้อมูลรายบุคคลสูงเกินจริง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์โยกย้ายผู้อำนวยการโรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กข้ามขึ้นไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่รวมทั้งยังได้เงินรายหัวใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอน โดยไม่มีผู้เรียนอยู่จริง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้ทำการสุ่มตรวจข้อเท็จจริงบัญชีรายชื่อนักเรียนโรงเรียนทั่วไป จากกรณีที่มีการจ่ายเงินอุดหนุนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐ และภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๑ พบว่ามีบัญชีรายชื่อนักเรียนเกินจำนวนความเป็นจริง จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การใช้งบประมาณด้านการศึกษาสูงเกินความเป็นจริง สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติ

เพื่อให้การดำเนินการตามบทบาทและภารกิจบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลในการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และสาระสำคัญที่จะกำหนดในกฎหมายการศึกษาชาติจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อเสนอ การปรับปรุงกฎหมายการศึกษา

๒. เพื่อจัดทำรูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓. เพื่อให้ได้ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

คำถามในการดำเนินงาน

๑. แนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างไร และมีข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายการศึกษาอย่างไร

๒. รูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างไร

๓. ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอย่างไร และมีแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ อย่างไร

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

๑. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกจังหวัดของประเทศไทย

๒. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาในครั้งนี้ มีเนื้อหาครอบคลุมเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่านั้น

๓. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักคิด ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา กฎหมาย ระบบสารสนเทศ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ครู ผู้สอน นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นตัวเลข ตัวอักษร ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ เสียงหรือมีลักษณะประสมกัน ที่ยังไม่ได้รับการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ และไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

๒. สารสนเทศ หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้มาจากการนำข้อมูลไปประมวลผลหรือทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่าง ๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือนำไปใช้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์

๓. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผน การศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๔. ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ดูแลนโยบายด้านการศึกษา โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการจัดหมวดหมู่ ประมวลผล วิเคราะห์ หรือสังเคราะห์เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้

ผลที่ได้รับ

๑. ได้รายงานการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและข้อเสนอการปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรณีศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษา

๒. ได้รูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓. ได้ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริหารการศึกษา

ความหมายของข้อมูล

ความหมายของคำว่า “ข้อมูล (Data)” ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้มากมาย โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (๒๕๕๔ : ๑๗) ได้ให้ความหมายของ ข้อมูล ว่าหมายถึง ข้อเท็จจริงซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของข้อความ ตัวเลข หรือรูปภาพ และถือเป็นข้อมูลดิบที่ถูกรวบรวมมาเพื่อเข้าสู่กระบวนการประมวลผลสารสนเทศ สอดคล้องกับ สำนักทดสอบทางการศึกษา (๒๕๕๔ : ๒๓) กล่าวว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งอาจแสดงเป็นตัวเลข ตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ ข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นสิ่งที่เก็บรวบรวมมาโดยยังไม่ได้ประมวลผล วิเคราะห์หรือจัดกระทำ จึงทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์พอที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เช่น จำนวนห้องเรียน จำนวนนักเรียน ผลการประเมินตัวชี้วัดตามมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น และสุภาพร เชิงเอี่ยม (๒๕๕๕ : ๑๓) ที่ให้ความหมายของ ข้อมูล ไว้ว่าหมายถึง ความจริงที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของหรือเหตุการณ์ เช่นเดียวกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (๒๕๕๘ : ๑๗) ที่กล่าวว่า ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ ภาพ เสียงหรือมีลักษณะประสมกัน และ ณีภูษนันท์ แยมไสว (๒๕๕๙ : ๑๔) ที่กล่าวว่า ข้อมูล หมายถึง สิ่งที่ยอมรับและเกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและในหน่วยงาน ซึ่งยังไม่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และการประมวลผลซึ่งให้ความหมายคล้ายกับ ยืน ภู่วรรณ (๒๕๖๑) ที่ให้ความหมายว่า ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ฯลฯ ข้อมูลจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยกรรมวิธีการรวบรวมและนเรศร์ บุญเลิศ (๒๕๖๑) ที่กล่าวว่า ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือข้อมูลดิบที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล ยังไม่มีความหมายในการนำไปใช้งาน ข้อมูลอาจเป็นตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ รูปภาพ เสียง หรือ ภาพเคลื่อนไหว ข้อมูลเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินงาน การรวบรวมข้อมูลที่ี้จะได้ข้อมูลรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ ครบถ้วน

จากความหมายของข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นตัวเลข ตัวอักษร ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ เสียงหรือมีลักษณะประสมกัน ที่ยังไม่ได้รับการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ และไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

ความหมายของสารสนเทศ

ความหมายของคำว่า “สารสนเทศ (Information)” ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้มากมาย สำนักทดสอบทางการศึกษา (๒๕๕๔ : ๒๓ - ๒๔) กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่าง ๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือนำไปใช้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียนการเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ การจัดเรียงลำดับคะแนนของนักเรียน ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น สารสนเทศของสถานศึกษาจึงเกิดจากการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของครู บุคลากรในสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง มาจัดทำ

ประมวลผลหรือวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การแจกแจง การวิเคราะห์ ตลอดจนการใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ ผลที่ได้จากการกระทำด้วยวิธีการต่าง ๆ จะเป็นสารสนเทศซึ่งสามารถเสนอได้ในหลายรูปแบบ เช่น กราฟ ตาราง หรือแผนภาพ ส่วนระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด และการจัดเก็บรักษาอย่างมีระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบจะสามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหาร และการตัดสินใจทั้งในระดับปฏิบัติและระดับผู้บริหารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พลพร ปิยวรรณ และสุภาพร เชิงเอี่ยม (๒๕๕๕ : ๑๓) ได้ให้ความหมายของ สารสนเทศ ไว้ว่าหมายถึง ข้อมูลที่มีความหมายต่อการใช้ข้อมูลนั้น ซึ่งจะต้องมีสาระสำคัญสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลนั้นได้ และพรณี สวนเพลง (๒๕๕๒ : ๑๒๐ - ๑๒๖) ที่กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ถูกเก็บรวบรวม โดยผ่านการประมวลผลหรือดำเนินการโดยการเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์ จัดระเบียบหรือปรับเปลี่ยนให้เกิดประโยชน์ ด้านใดด้านหนึ่ง เช่นเดียวกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (๒๕๕๘ : ๑๗ - ๑๘) ที่ให้ความหมายของ สารสนเทศ ไว้ว่า หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริงความคิดเห็น หรือประสบการณ์ อยู่ในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น ตัวอักษร ตัวเลข รูปภาพหรือสัญลักษณ์ที่ผ่านกระบวนการประเมินผลด้วยวิธีการที่เรียกว่า กรรมวิธีการจัดการข้อมูล (Data Manipulation) และเป็นผลลัพธ์ที่ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องตรงกับความต้องการ หรือ สารสนเทศ คือ ผลลัพธ์ที่มีความถูกต้องตรงตามความต้องการ และทันต่อความต้องการของผู้ใช้ เป็นผลลัพธ์ที่ได้มาจากการนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยกรรมวิธีจัดการข้อมูล และ ณัฐชริตา บัณฑุกาญจน์ (๒๕๕๙ : ๑๓) ที่กล่าวว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ผ่านการวิเคราะห์และประมวลผลด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบสามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการวางแผนงานและสนับสนุนการบริหารงานของผู้บริหารได้ คล้ายกับ ธนุ บุญญานุวัตร (๒๕๖๑) ที่กล่าวว่า สารสนเทศ คือ ข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็นหรือประสบการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตัวอักษร ตัวเลข สัญลักษณ์ รูปภาพ เสียง ที่ผ่านกระบวนการประมวลผล และบันทึกไว้อย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ ในสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ วิดีโอ ซีดีรอม ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ เพื่อนำออกเผยแพร่ และใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการบริหาร การบริการ การผลิต การศึกษา การแพทย์ สาธารณสุข ธุรกิจการค้าการคมนาคม และอื่น ๆ และ นเรศร์ บุญเลิศ (๒๕๖๑) ที่กล่าวว่า สารสนเทศ คือ ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือจัดระบบแล้ว เพื่อให้มีความหมายและคุณค่าสำหรับผู้ใช้

จากความหมายของสารสนเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้มาจากการนำข้อมูลไปประมวลผลหรือทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่าง ๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือนำไปใช้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์

ความหมายของ ระบบสารสนเทศ (Information System)

พรณี สวนเพลง (๒๕๕๒ : ๑๒๐ - ๑๒๖) ได้กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ เป็นกลุ่มของระบบงานซึ่งมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ คน องค์ประกอบของด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ซอฟต์แวร์ เครือข่ายการสื่อสารโทรคมนาคม และข้อมูลทำงานร่วมกันในการรวบรวม จัดเก็บประมวลผลเผยแพร่ และแสดงผลเป็นสารสนเทศ สอดคล้องกับ เอกิง วงศ์ศิริโชติ (๒๕๕๔ : ๓๖) ที่กล่าวว่าระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้ เช่นเดียวกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (๒๕๕๘ : ๑๗ - ๑๘) ที่ให้ความหมายของ ระบบสารสนเทศ ไว้ชัดเจนว่า หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาจัดให้เป็นสารสนเทศ และวิเคราะห์ให้เป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน

และการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ฌูซุริดา บัณฑุกาภาณจน์ (๒๕๕๙ : ๑๓) ที่ให้ความหมายของ ระบบสารสนเทศ ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาประมวลผลหรือวิเคราะห์ให้เป็นระบบอย่างมีแบบแผนสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ การวางแผน การประสานงานและการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ฌูซุริดา บัณฑุกาภาณจน์ (๒๕๕๙ : ๑๙) ที่กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการจัดเก็บรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีระเบียบและประมวลผลมาใช้เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหาร และการวางแผน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และประโยชน์สูงสุดขององค์กรและสะดวกต่อการเรียกใช้

จากความหมายของระบบสารสนเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาจัดกระทำด้วยวิธีการต่างๆ ให้เป็นสารสนเทศ และวิเคราะห์ให้เป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์และสามารถคาดการณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา จึงหมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่ดูแลนโยบายด้านการศึกษา โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการจัดหมวดหมู่ ประมวลผล วิเคราะห์ หรือสังเคราะห์เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

๑. โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

Robert Anthony (๑๙๖๕) ได้เสนอกรอบแนวคิดของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (a framework for the MIS system) ซึ่งมี ๓ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การควบคุมการบริหาร (Management Control) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control) ต่อมา Dinesh Thakur (๒๕๖๔) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดดังกล่าวมาสร้างความเข้าใจโครงสร้างของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารตามกิจกรรมการบริหาร (MIS structure based on management activity) สอดคล้องกับ บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร (๒๕๕๓) ที่กล่าวว่า โครงสร้างระบบสารสนเทศจะมีลักษณะคล้ายรูปพีระมิดฐานกว้างและยอดเป็นมุมแหลมซึ่งหมายถึง ขอบเขตความกว้างของข้อมูลที่มีมากในระบบล่างและลดหลั่นน้อยลงไปเมื่อถึงยอดมีการจัดแบ่งระดับออกเป็น ๓ ระดับชั้น ได้แก่ ๑) ระดับการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operation Control Level) ๒) ระดับการควบคุมการบริหาร (Management Control Level) และ ๓) ระดับการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning Level) เป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรและใช้วางแผนระยะยาวหรือแผนในระดับกลยุทธ์ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

๑) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)

การวางแผนเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นในการพัฒนาเป้าประสงค์ขององค์กร (the goals of the organization) และวิธีการที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งนโยบายจะถูกกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเพื่อที่จะทำการควบคุม การจัดองค์กร และการใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไร โดยภาพรวมแล้ว การวางแผนเชิงกลยุทธ์จะช่วยทั้งในเรื่องการออกแบบกลยุทธ์ขององค์กร และการกำหนดนโยบายการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ตลอดจนการเข้าไปมีส่วนในการปรับกลยุทธ์ใหม่หากมีความจำเป็น

๒) การควบคุมการบริหาร(Management Control)

การควบคุมการบริหารเป็นกระบวนการสร้างความมั่นใจว่าทรัพยากรจะถูกรวบรวมและใช้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กร ในกระบวนการนี้ ผู้บริหารจะใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของแผนของตน ระบุปัญหา กำหนดกลยุทธ์ใหม่ๆ และสร้างกฎเกณฑ์ในการควบคุม กำหนดระเบียบ และประเมินการจัดสรรความเสี่ยงของทรัพยากร การควบคุมการบริหารเป็นบทบาทของผู้บริหารระดับกลางขององค์กร ซึ่งจะต้องได้รับคำแนะนำจากลำดับชั้นการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และควบคุมติดตามกิจกรรมขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ซึ่งกำหนดโดยผู้บริหารที่อยู่ในระดับที่สูงกว่า อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓) การควบคุมการปฏิบัติงาน(Operational Control)

การควบคุมการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมุ่งเน้นการปฏิบัติงานตามคำสั่งที่กำหนดโดยผู้บริหารลำดับชั้นที่สูงขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การบริหารจัดการการผลิต การบริหารจัดการสต็อก กระบวนการทางการเงิน และการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น อาจมีการกำหนดกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรไว้เป็นการล่วงหน้า และมีการใช้หลักเกณฑ์การตัดสินใจ มีการประกันความต่อเนื่องของประสิทธิผล การได้มาและการใช้ทรัพยากรที่ให้ผลลัพธ์อย่างสมเหตุสมผล และมีการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมที่สุด ดังนั้น การตัดสินใจในระดับนี้จึงมีผลกระทบต่อองค์กรน้อยมาก เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานในลักษณะที่เป็นงานประจำ(routines) ซึ่งมีการกำหนดเวลาในกระบวนการตัดสินใจและการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนและแน่นอน

จากกรอบแนวคิดสำหรับระบบสารสนเทศ (A framework for the MIS system) และโครงสร้างระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารตามกิจกรรมการบริหาร (MIS structure based on management activity) ที่กล่าวมาข้างต้น จึงกำหนดโครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาเป็น ๓ ระดับ ประกอบด้วย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การควบคุมการบริหาร (Management Control) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control)

๒. ประเภทของข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นนโยบายสาธารณะ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องดำเนินไปตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process) ซึ่ง Nakamura and Smallwood (๑๙๘๐) และ ศุภชัย ยาวะประภาส (๒๕๔๐) ได้แบ่งกระบวนการนโยบายออกเป็น ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) เป็นขั้นตอนที่เริ่มจากการระบุมหาอะไรเป็นปัญหาสาธารณะ แล้วจึงทำการค้นหาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะนั้นๆ ต่อจากนั้นทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบทางเลือกใดควรจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดที่กำหนดเป็นนโยบายสาธารณะ ๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็นขั้นตอนของการแปลความนโยบายสาธารณะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจนโยบายนั้นๆ มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางดำเนินงานอย่างไร การรวบรวมทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายสาธารณะ และการวางแผนการดำเนินงานตาม นโยบายสาธารณะ ตลอดจนการจัดองค์การเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบายสาธารณะ ๓) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) เป็นขั้นตอนที่ประเมินผลว่าการดำเนินงานตามนโยบายสาธารณะนั้นๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร มีผลข้างเคียงหรือผลกระทบอะไรบ้าง และจะนำไปสู่เกิดปัญหาด้านอื่นหรือไม่

ซึ่งการประเมินผลนโยบายจะทำให้ทราบว่าจะทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือควรที่จะยกเลิกนโยบายนั้นเสีย ดังนั้น ในการดำเนินงานในครั้งนี้ จึงกำหนดให้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

จากการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สามารถกำหนดประเด็นนโยบายด้านการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ได้ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ บุคคลมีหน้าที่ในการเข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อ และจำนวนบุคคลที่จะเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ สำหรับนำไปประกอบการแจ้งเตือนและติดตามให้เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ และการประมาณการงบประมาณรายจ่าย

ประเด็นที่ ๒ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนตั้งระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับนำไปประกอบการประมาณการงบประมาณรายจ่ายเป็นค่าการจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ประเด็นที่ ๓ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓ ปี การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓ ปี สื่อและอุปกรณ์สำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๓ ปี จำนวนครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา สำหรับนำไปประกอบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประมาณการงบประมาณรายจ่ายสำหรับการพัฒนาเด็กเล็ก และการพัฒนาคุณภาพครูผู้ดูแลเด็ก

ประเด็นที่ ๔ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด แผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ สำหรับนำไปประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

ประเด็นที่ ๕ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา การประเมินหลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา คุณภาพผู้เรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้สำเร็จการศึกษา การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล สำหรับนำไปประกอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพของสถานศึกษา

ประเด็นที่ ๖ การดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา หรือการให้ประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน สำหรับนำไปประกอบในการประมาณการงบประมาณรายจ่ายเป็นค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม (นม) และค่าปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน

ประเด็นที่ ๗ การจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์เงินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนยากจนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และจำนวนครู สำหรับนำไปประกอบในการประมาณการงบประมาณรายจ่ายในการจัดตั้งและบริหารกองทุน

ประเด็นที่ ๘ การสร้างกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและคุณภาพครู สำหรับนำไปประกอบการพัฒนาคุณภาพครู และการประมาณการงบประมาณรายจ่ายในการพัฒนาคุณภาพครู

จากการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สามารถกำหนดข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ได้ ดังนี้

๑) ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลบุคคลที่จะเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลนักเรียนยากจน ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ข้อมูลคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูล คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒) ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด ข้อมูลแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ข้อมูลหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลกระบวนการจัดการเรียนรู้/การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ข้อมูลการนิเทศการศึกษา ข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ข้อมูลการบริหารงานทั่วไป ข้อมูลการบริหารงานงบประมาณ และข้อมูลการบริหารงานบุคคล

๓) ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลคุณภาพผู้เรียน ข้อมูลคุณภาพสถานศึกษา ข้อมูลการประเมินหลักสูตร และ ข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา

การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงหลายท่านด้วยกัน ดังเช่น ปราณีสาทองอ่อน (๒๕๖๑) กล่าวว่า การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ มี ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๑) การเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล เป็นขั้นตอนแรกของการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งต้องทำควบคู่กันไป กล่าวคือ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้วจะต้องทำการตรวจสอบข้อมูลนั้นทันที เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกตอ้งตามความต้องการมากที่สุด โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องกำหนดว่าใช้ข้อมูลอะไร ได้มาจากไหน และจัดเก็บข้อมูลนั้นอย่างไร สำหรับการตรวจสอบข้อมูลจะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา ทั้งนี้เพื่อได้สารสนเทศที่มีคุณภาพ

๒) การประมวลผลข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมและตรวจสอบแล้วมาจัดกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลงให้เป็นผลลัพธ์ตามที่ตอ้งการ ประกอบด้วย

(๑) การรวบรวมเป็นแฟมข้อมูล ซึ่งเป็นการแยกประเภทของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาอย่างเป็นระบบตามกลุ่มและประเภทของข้อมูล เพื่อให้สามารถดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้ อาจเก็บไว้ในรูปของแฟมเอกสารหรือแฟมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

(๒) การจัดเรียงข้อมูล เป็นขั้นตอนการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อ การค้นหาหรือการอ้างอิงในอนาคต

(๓) การคำนวณ เป็นการประมวลผลที่ตอ้งการผลลัพธ์หรือสารสนเทศที่มีความละเอียดถูกต้อง แม่นยำ เนื่องจากข้อมูลที่รวบรวมและจัดเก็บมานั้นอาจมีทั้งรูปแบบของข้อความและตัวเลข ซึ่งตอ้งมีการคำนวณหาผลรวมหรือค่าเฉลี่ยของข้อมูลนั้น ๆ

(๔) การทำรายงาน เป็นการประมวลผลที่มีความสลับซับซ้อนมากที่สุด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลในอนาคต ผู้ดำเนินการจะต้องสรุปข้อมูลเพื่อทำรายงานให้ตรงกับความต้องการในการใช้สารสนเทศนั้น ๆ โดยจะตอ้งนำเสนอรายงานในรูปแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

๓) การดูแลรักษาข้อมูล เป็นขั้นตอนการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเก็บรักษาข้อมูลและป้องกันไม่ให้ข้อมูลสูญหาย และช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลสำหรับนำกลับมาใช้ใหม่ในอนาคต ประกอบด้วย

(๑) การจัดเก็บ เป็นการนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบและประมวลผลแล้วมาทำการบันทึกเข้าสูระบบข้อมูลอย่างมีระเบียบและเป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการเรียกใช้งาน ทั้งนี้ อาจจัดเก็บไว้ในรูปแบบของแฟม เอกสาร สิ่งพิมพ์หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

(๒) การทำสำเนา เป็นการเพิ่มจำนวนข้อมูลด้านปริมาณ โดยเนื้อหาของข้อมูลจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากต้นฉบับหรือข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้ว สามารถกระทำได้โดยการคัดลอก ทั้งจากมนุษย์หรือเครื่องจักรต่าง ๆ เช่น เครื่องถ่ายเอกสารหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

(๓) การแจกจ่ายและการสื่อสารข้อมูล เป็นการนำสำเนาที่เพิ่มไว้แจกจ่ายให้แก่ผู้ใช้และผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๔) การปรับปรุงข้อมูล เป็นการแก้ไขปรับปรุงรายการข้อมูลให้เป้นปัจจุบัน อาจกระทำโดยการแก้ไขข้อมูลบางส่วนหรือบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมลงในระบบข้อมูล

ณัฐชริตา บัณฑิตศึกษาคณาจารย์ (๒๕๕๙ : ๗ - ๘) ที่กล่าวว่าการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนมี ๖ ขั้นตอน ได้แก่

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง วิธีการที่จะให้ใครก็ได้มาซึ่งข้อมูลตามที่ต้องการ แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้เครื่องมือที่จัดทำขึ้นอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างประกอบกัน เช่น การกำหนดแบบฟอร์มในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) การตรวจสอบข้อมูล หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมาได้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง เช่น การตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ความสมบูรณ์ของข้อมูล ความชัดเจนของข้อมูล และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล

๓) การประมวลผลข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลมาจัดกลุ่มให้ตรงตามความต้องการให้เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นภาพรวมที่ต้องการ และนำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันมาจัดกระทำให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมาย นำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เช่น การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล บุคลากรที่รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูล การกำหนดระยะเวลา ในการประมวลผลข้อมูล

๔) การจัดเก็บข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลและสารสนเทศมาจัดเก็บให้เป็นระเบียบและระบบที่สะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ เช่น การจำแนกหมวดหมู่เพื่อการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ บุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล อุปกรณ์ และสถานที่ในการจัดเก็บข้อมูล

๕) การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การจำแนก เปรียบเทียบ และคิดคำนวณรายการข้อมูลอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ เช่น การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการตัดสินใจ และ

๖) การนำข้อมูลไปใช้ หมายถึง การกำหนดรูปแบบของ การนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วไปใช้ประกอบในการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ เช่น การกำหนดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารโรงเรียน เช่นเดียวกับ

บุญช่วย รวมกลาง (๒๕๕๕ : ๓๙ - ๔๖) ที่มีความเห็นว่า การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยการกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการ การกำหนดวิธีการจัดเก็บ การสร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูล การกำหนดวิธีการและเวลาในการจัดเก็บ และการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดเก็บ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการและเชื่อถือได้ ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) กล่าวคือ สามารถรวบรวมข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ครอบคลุมในเรื่องที่ต้องการเก็บรวบรวม ซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ต้องเป็นจริง เชื่อถือได้ และสะดวกต่อการนำไปใช้

๒) การตรวจสอบข้อมูลเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำเสนอเข้าสู่กระบวนการประมวลผล หากพบข้อผิดพลาดในภายหลังจะทำให้เสียเวลาในการแก้ไข หรือนำข้อมูลที่ไม่ถูกต้องไปใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรได้ ฉะนั้นการตรวจสอบข้อมูลจึงต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

(๑) ความถูกต้องของข้อมูล (ถูกต้องตามเวลา สถานที่และบุคคล) ความสมบูรณ์ และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล

(๒) การกำกับการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

- (๓) การแก้ไขเมื่อพบข้อผิดพลาดของข้อมูล
- (๔) การกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูล
- ๓) การประมวลผลข้อมูล เป็นขั้นตอนในการจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ ซึ่งมีวิธีการประมวลผลได้หลายวิธี เช่น การประมวลผลด้วยมือ การประมวลผลด้วยเครื่องคำนวณหรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
- ๔) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ เป็นการนำสารสนเทศมาเสนอให้ผู้ใช้ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการ
- ๕) การเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ เป็นขั้นตอนของการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องโดยต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้
  - (๑) การคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการเก็บรักษา
  - (๒) การปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
  - (๓) การกำหนดผู้รับผิดชอบในการเก็บข้อมูล และเหมือนกับ

สำนักทดสอบทางการศึกษา (๒๕๕๔ : ๒๓ - ๒๔) ที่กำหนดให้กระบวนการหรือขั้นตอนของการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศมี ๕ ขั้นตอน ได้แก่

- ๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จะต้องกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการ กำหนดวิธีการจัดเก็บ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูล เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ทั้งนี้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลควร กำหนดเวลาในการจัดเก็บข้อมูลหรือผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ โดยต้องคำนึงถึงข้อมูลที่ตรงกับความต้องการที่กำหนดไว้และเชื่อถือได้ ซึ่งในการกำหนดรายการข้อมูล อาจดำเนินการโดยศึกษาจากมาตรฐาน การศึกษาในระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาประกาศใช้ มาตรฐานการประเมินคุณภาพ ภายนอก แล้วจึงกำหนดวิธีการและเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกัน
- ๒) การตรวจสอบข้อมูล เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยพิจารณา จากความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
- ๓) การประมวลผลข้อมูล เป็นการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ ข้อมูลใดที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้วก็นำมาจัดกลุ่ม ตามลักษณะและประเภท อาจเป็นการจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้สถิติที่ง่ายและตรงที่สุด โดยสถิติที่นิยมใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ๔) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลหรือจัดทำเป็นสารสนเทศที่มีความหมายชัดเจน ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ อาจนำเสนอใน รูปแบบตาราง กราฟ หรือ การบรรยายเป็นความเรียง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสารสนเทศนั้น
- ๕) การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศอย่างมีระบบจะช่วยให้สะดวกต่อการค้นหาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ อาจจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารหรือแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ โดยต้องคำนึงถึงระบบการค้นที่สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน การนำข้อมูลมาประมวลใหม่ รวมทั้งการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในงานต่าง ๆ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุขุม่า เพ็งจันทร์ (๒๕๕๕) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน ๑๙ คน และครูผู้สอน จำนวน ๑๓๒ คน ที่สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งสิ้น ๑๕๑ คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการระบบสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ ตามลำดับ

จิราวรรณ คุ่มปาลี (๒๕๕๘) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติงาน จำนวน ๑๑๓ คน ผลการวิจัยพบว่า ๑) ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของโรงเรียนในอำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ๒) เปรียบเทียบปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของโรงเรียนในอำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราดจำแนกตามตำแหน่งวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ๓) แนวทางการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของโรงเรียนในอำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ความชัดเจน ควรส่งผู้ปฏิบัติงานด้านระบบสารสนเทศเข้ารับการอบรม ในการตรวจสอบข้อมูลควรมีการประชุม นิเทศและติดตามการประมวลผลข้อมูลควรมีการจัดเก็บข้อมูลไว้ที่หน่วยงานส่วนกลางเพื่อลดความซ้ำซ้อน และควรมีการจำแนกข้อมูล ตามความจำเป็นของการบริหาร

มณฑิรา คงยิ่ง (๒๕๖๑). ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ๑๙๗ คน กลุ่มตัวอย่าง ๑๓๒ คน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ และด้านการจัดเก็บข้อมูล ตามลำดับ สำหรับผลการเปรียบเทียบการจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน พบว่า มีการจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัย โรงเรียนควรจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศ วางแผนการดำเนินงานอย่าง

เป็นขั้นตอน ควรติดตามผลการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ แต่งตั้งบุคลากรประจำ ศูนย์สารสนเทศในโรงเรียน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั้งใน และนอกสถานศึกษา

วราภรณ์ นาชัย และ รวีวัตร์ สิริภูบาล (๒๕๖๒) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการบริหารงาน ระบบสารสนเทศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานระบบสารสนเทศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานระบบสารสนเทศ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี ๖ องค์ประกอบ ๕๔ รายการปฏิบัติ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายการปฏิบัติ ๑๐ รายการ ได้แก่ (๑) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (๒) การตัดสินใจเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (๓) กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจน (๔) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจน (๕) แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล (๖) การจัดสรรทรัพยากรในการเก็บรวบรวม ข้อมูลอย่างเหมาะสม (๖) การสั่งการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร (๗) การจัดประชุมเพื่อ สื่อสารกันและการระดมความคิดเห็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล (๘) การตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา และ (๑๐) การประเมินผลคุณภาพของข้อมูล

องค์ประกอบที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูล มีรายการปฏิบัติ ๘ รายการ ดังนี้ การวางแผน ได้แก่ (๑) การกำหนดวิธีดำเนินการตรวจสอบข้อมูล (๒) การกำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูล (๓) แต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลอย่างชัดเจน (๔) การจัดสรรทรัพยากรในการตรวจสอบข้อมูลอย่าง เหมาะสม (๕) การสั่งการในการตรวจสอบข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร (๖) การตรวจสอบความเป็นปัจจุบัน ของข้อมูล (๗) การตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความเป็นไปได้ของข้อมูล และ(๘) การประเมินผลการ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล

องค์ประกอบที่ ๓ การประมวลผลข้อมูล มีรายการปฏิบัติ ๙ รายการ ดังนี้ ได้แก่ (๑) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประมวลผลข้อมูล (๒) การตัดสินใจเลือกวิธีการประมวลผลข้อมูลตามปริมาณ และความซับซ้อนของข้อมูล (๓) กำหนดวิธีการประมวลผลข้อมูลอย่างเหมาะสม (๔) แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการประมวลผลข้อมูล (๕) การจัดสรรทรัพยากรในประมวลผลข้อมูลอย่างเหมาะสม (๖) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประมวลผลข้อมูล (๗) การสั่งการในการประมวลผลข้อมูลเป็นลายลักษณ์ อักษร (๘) การตรวจสอบความถูกต้องของสถิติที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล และ(๙) ตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล

องค์ประกอบที่ ๔ การจัดเก็บข้อมูล มีรายการปฏิบัติ ๑๐ รายการ ดังนี้ (๑) การกำหนด วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูล (๒) การตัดสินใจเลือกวิธีการจัดเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ (๓) การกำหนดวิธีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม ชัดเจน ถูกต้อง สะดวกต่อการค้นหา (๔) แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดเก็บข้อมูล (๕) การจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ช่วยใน การจัดเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลออนไลน์อย่างเพียงพอ (๖) การสั่งการในการจัดเก็บข้อมูลเป็นลายลักษณ์ อักษร (๗) การจัดประชุมเพื่อสื่อสารกันและระดมความคิดเห็นในการจัดเก็บข้อมูล (๘) การตรวจสอบการจัดเก็บ ข้อมูลและมีการทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ (๙) การติดตามผลการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลอยู่เสมอ และ (๑๐) การประเมินผลการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล

องค์ประกอบที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายการปฏิบัติ ๘ รายการ ดังนี้ (๑) กำหนดวิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติที่เข้าใจง่ายและตรงไปตรงมา (๒) แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทางเทคนิคและวิธีการวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูล (๓) การจัดสรรงบประมาณสำหรับเครื่องมือ อุปกรณ์ โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (๔) การสั่งการในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร (๕) การจัดประชุมเพื่อสื่อสารกัน และระดมความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล (๖) การตรวจสอบผล การวิเคราะห์ข้อมูลและทำการแก้ไขเมื่อพบข้อผิดพลาด (๗) การติดตามผลการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่เสมอ และ(๘) การประเมินผลการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และ

องค์ประกอบที่ ๖ การนำข้อมูลไปใช้ มีรายการปฏิบัติ ๙ รายการ ดังนี้ (๑) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการนำข้อมูลไปใช้ (๒) การตัดสินใจเลือกวิธีการนำข้อมูลไปใช้ที่เหมาะสม (๓) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการนำข้อมูลไปใช้อย่างชัดเจน (๔) การจัดสรรทรัพยากรในการนำข้อมูลไปใช้ที่เหมาะสม (๕) การสั่งการในการนำข้อมูลไปใช้เป็นลายลักษณ์อักษร (๖) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง (๗) การตรวจสอบการนำข้อมูลไปใช้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการ (๘) การติดตามผลการดำเนินการนำข้อมูลไปใช้อยู่เสมอ และ(๙) การประเมินผลการนำข้อมูลไปใช้

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการศึกษา

การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา ๒) เพื่อจัดทำรูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ๓) เพื่อให้ได้ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยมีวิธีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

๑. ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาที่ผ่านมา รวมทั้งสาเหตุที่เป็นปัญหาในการดำเนินการ

๒. ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษาสอดคล้องกับสถานการณ์ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ และสาระสำคัญในกฎหมายการศึกษาชาติ โดยการสืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

๓. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำและการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับข้อมูลการบริหารการศึกษาสอดคล้องกับสถานการณ์ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ และสาระสำคัญในกฎหมายการศึกษาชาติ

๔. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายงาน และข้อมูลกฎหมายการศึกษาไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕. ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ครู ผู้สอน นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาและประเด็นสำคัญในการศึกษา

เนื่องจากสถานการณ์ COVID - 2019 ผู้วิจัยจึงจัดประชุมแบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม ZOOM โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม ประเด็นการประชุม และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๕.๑ ผู้เข้าร่วมการประชุม

๕.๑.๑ ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ครู ผู้สอน นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน

๕.๑.๑.๑ กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ครู ผู้สอน นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Technique) จำนวน ๗๙ คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรมอนามัย, สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา) จำนวน ๑๐ คน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ครู ผู้สอน นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน (ศึกษาธิการจังหวัด, ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ผู้อำนวยการสถานศึกษา, ครูผู้สอน, นักเรียน, ผู้บริหารท้องถิ่น, ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) จำนวน ๖๔ คน

๕.๑.๑.๒ ประเด็นการประชุม

ประเด็นการประชุมจากการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

๑) ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีอะไรบ้าง และมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างไร

๒) ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติหรือไม่ อย่างไร

๓) ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีความจำเป็นต่อการนำแผนการศึกษาแห่งชาติ ไปปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร

๔) การประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ มีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร และข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร

๕) ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

๖) การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร

๗) หน่วยงานผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาควรอยู่สังกัดใด เพราะเหตุใด

๕.๑.๑.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา

๑. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายงาน และข้อมูลกฎหมายการศึกษาไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากนักปราชญ์ นักคิด ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง

๒. เก็บข้อมูลโดยการอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้เกี่ยวข้อง นักคิด ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา กฎหมาย ระบบสารสนเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

เนื่องจากสถานการณ์ COVID - ๑๙ จึงจัดการอภิปรายกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม ZOOM โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๑.๑ ประชากร ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้อง นักคิด ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา กฎหมาย ระบบสารสนเทศ

๒.๑.๑.๑ กลุ่มตัวอย่าง

ได้ทำการสุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง นักคิด ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา กฎหมาย ระบบสารสนเทศ แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบสโนว์บอลล์ (Snowball Sampling) จำนวน ๒๘ คน ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้อง (สำนักงานประมาณ, กรมอนามัย, กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) จำนวน ๑๘ คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน ๕ คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย จำนวน ๓ คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบสารสนเทศ จำนวน ๒ คน

๒.๑.๑.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

๑) ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการศึกษามีอะไรบ้าง อย่างไร

๒) ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติหรือไม่ อย่างไร

๓) การนำแผนการศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

๔) การประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ มีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร และข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร

๕) ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพควรมีลักษณะอย่างไร

๖) การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีขั้นตอนการการดำเนินการอย่างไร

๗) หน่วยงานผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาควรอยู่สังกัดใด เพราะเหตุใด

๒.๑.๑.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๓. ประชุมรับฟังความคิดเห็นระหว่างผู้ดำเนินการศึกษา นักวิชาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารองค์กร ผู้เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลระบบสารสนเทศ ครู

ผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป เพื่อรับฟังความคิดเห็น วิพากษ์ ให้ข้อคิดเห็นในการศึกษาและ
เป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงาน

เนื่องจากสถานการณ์ COVID - ๑๙ จึงจัดประชุมแบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม ZOOM โดยมีผู้เข้าร่วม
การประชุม ประเด็นการประชุม และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๓.๑ ผู้เข้าร่วมการประชุม

๓.๑.๑ ประชากร ได้แก่ นักวิชาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารองค์กร ผู้เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา ผู้นำชุมชน
ท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลระบบสารสนเทศ ครู ผู้สอน นักเรียน
ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป

๓.๑.๑.๑ กลุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างนักวิชาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่น
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารองค์กร ผู้เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับ
สถานศึกษา ผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลระบบสารสนเทศ ครู
ผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป จำนวน ๖๐ คน ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิ (สำนัก
งบประมาณ, กรมอนามัย, กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร,
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, สำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา, ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย, ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านระบบสารสนเทศ) จำนวน ๑๒ คน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ และระดับสถานศึกษา
ครู ผู้สอน นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน(ศึกษาธิการจังหวัด, ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา, ผู้อำนวยการ
สถานศึกษา, ครูผู้สอน, นักเรียน, ผู้บริหารท้องถิ่น, ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน/คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) จำนวน ๖๑ คน

๓.๑.๑.๒ ประเด็นการประชุม

กำหนดประเด็นการประชุมจากผลการศึกษา ดังนี้

๑) แนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูล
สารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร

๒) รูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา
มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร

การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่
พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ
Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ
ประกอบด้วยมาตรฐาน ๔ ด้าน (Stufflebeam, DL. and Shinkfield, 2014 : A ๑) ดังนี้

(๑) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมิน
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

(๒) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการ
ประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

(๓) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

(๔) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

โดยมีประเด็นรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

โปรดพิจารณา “รูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา” แล้วแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถาม ดังต่อไปนี้

(๑) รูปแบบนี้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ได้เพียงใด

(๒) รูปแบบนี้ มีประโยชน์หรือสามารถสนองต่อการบริหารการศึกษา ของประเทศ ได้เพียงใด

(๓) รูปแบบนี้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปตราเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา พ.ศ. ....เพียงใด

(๔) รูปแบบนี้ มีความเหมาะสมในด้านศีลธรรมจรรยา เพียงใด

(๕) รูปแบบนี้ มีความถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ได้เพียงใด

(๖) รูปแบบนี้ มีสาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ได้อย่างแท้จริง เพียงใด

๓) ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร

๓.๑.๑.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ ๓ การพัฒนารายงานผลการดำเนินงาน

จัดทำรายงานซึ่งมีสาระประกอบด้วยหลักการ แนวคิด แนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

บทที่ ๔ ผลการดำเนินงาน

สภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริหารการศึกษา

จากการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการศึกษา พบว่า ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ตลอดจนคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และระเบียบที่เกี่ยวกับการศึกษาก็ไม่มีฉบับใดที่กำหนดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาไว้ด้วยเช่นกัน เว้นแต่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายรองที่ออกโดยฝ่ายบริหาร และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายลูกบท ประเภทกฎหมายหลักที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ เท่านั้นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๐ มีทั้งหมด ๗ หมวด ประกอบด้วย หมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา หมวด ๓ คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาภาค หมวด ๔ คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด หมวด ๕ การจัดเก็บและการจัดส่งข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเฉพาะกิจ หมวด ๖ การทะเบียน และหมวด ๗ การติดตาม ประเมินผล และการเผยแพร่ โดยที่ระเบียบฉบับนี้จำแนกข้อมูลออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑) ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลที่ดำเนินการจัดเก็บทุกปีการศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ครู คณาจารย์ บุคลากร และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒) ข้อมูลเฉพาะกิจ หมายถึง ข้อมูลที่ส่วนราชการ หน่วยงาน และสถานศึกษาจัดเก็บตามนโยบาย ความจำเป็นเร่งด่วน หรือตามความจำเป็นของพื้นที่ และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาไว้ ดังนี้

๑. เพื่อใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของส่วนราชการ หน่วยงานและสถานศึกษา

๒. เพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค ในการเข้าถึงข้อมูลและการบริการทางการศึกษา

๓. เพื่อบูรณาการฐานข้อมูลของส่วนราชการ หน่วยงานและสถานศึกษาเข้าด้วยกันให้เป็นระบบ

๔. เพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริการประชาชน

และได้กำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือสถานศึกษาแล้วแต่กรณี จัดเก็บ รวบรวม ตรวจสอบ ประมวลผล และจัดส่งข้อมูลพื้นฐานประจำปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาประกาศกำหนด พร้อมทั้งกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงาน สถานศึกษา มีหน้าที่ในการสำรวจ ตรวจสอบ ให้ผู้จัดเก็บข้อมูลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดให้ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย และพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บข้อมูลให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับในกรณีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการตามระเบียบนี้ตั้งใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือปฏิบัติโดยประมาท

เลนเล่อจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จะต้องรับผิดชอบทางปกครอง ทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัยแล้วแต่กรณีตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น และนอกจากนี้ยังมีการกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเฉพาะกิจ โดยจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชนสามารถได้รับรู้ ตรวจสอบ หรือขอรับบริการดูข้อมูลข่าวสารได้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำหรับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ถือเป็นร่างกฎหมายฉบับแรกที่สำคัญต่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา โดยในมาตรา ๙๖ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง อีกทั้งมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเก็บไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ วิจัยหรือใช้ประโยชน์ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยจะใช้วิธีการเชื่อมโยงกับระบบของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้ และมาตรา ๗๗ ก็กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้มีข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับช่วงวัยและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ โดยกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานันทักข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามรายการ มาตรฐานข้อมูล มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด ซึ่งต้องรวมถึงข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาด้วย ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการต้องยินยอมให้หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษา หรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้าถึงข้อมูล และมีอำนาจส่งข้อมูลให้แก่หน่วยงานอื่นที่จำเป็น ต้องใช้ที่มีใช้เพื่อการพาณิชย์ได้ตามที่เห็นสมควร แต่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่จะกระทบต่อ สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลมิได้ นอกจากนี้ในมาตรา ๗๘ ยังกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เกี่ยวกับสถานศึกษา คุณภาพการศึกษา ทางเลือก และโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ และการดำเนินการในด้านอื่นที่จำเป็น

แนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา

๓.๑ โครงสร้างของระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า กรอบแนวคิดสำหรับระบบสารสนเทศ (A framework for the MIS system) และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามีโครงสร้างตามกิจกรรมการบริหาร (MIS structure based on management activity) ประกอบด้วย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การควบคุมการบริหาร (Management Control) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational

Control) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลภาคสนามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าโครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาควรมี ๓ ระดับ คือ ระดับปฏิบัติการจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูล ระดับการประมวลผลให้เป็นสารสนเทศ และระดับการนำไปใช้ ดังผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบสารสนเทศท่านหนึ่งกล่าวว่า “โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาควรมีเหมือนกับโครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศด้านอื่น” เช่นเดียวกับผู้อำนวยการสถานศึกษาท่านหนึ่งกล่าวว่า “ระบบข้อมูลสารสนเทศการศึกษาต้องแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามภาระงาน เช่น โรงเรียนกรอกข้อมูล เขตพื้นที่ตรวจสอบข้อมูล ส่วนกลางประมวลผลเพื่อส่งให้รัฐมนตรีผู้ใช้” ดังนั้น ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามีโครงสร้างตามกิจกรรมการบริหารการศึกษา ดังนี้

๓.๑.๑ แผนการศึกษาแห่งชาติ

๓.๑.๒ การควบคุมการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

๓.๑.๓ การควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการบริหารการศึกษา

๓.๒ ประเภทของข้อมูลสารสนเทศ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การจัดการศึกษาเป็นนโยบายสาธารณะ ซึ่งจะต้องดำเนินการไปตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) และ ๓) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลภาคสนามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๓ ประเภท คือ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับวางแผน ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการกำกับติดตาม และข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลแผน ดังผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาท่านหนึ่งกล่าวว่า “ข้อมูลสำหรับตัดสินใจในการวางแผนมีความสำคัญมาก ข้อมูลที่ได้จากการติดตามก็เอาไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการทำงาน ส่วนข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลก็มีความสำคัญสำหรับการวางแผนครั้งต่อไป” สอดคล้องกับนายกเทศมนตรีท่านหนึ่งกล่าวว่า “ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญในทุกขั้นตอน ทั้งขั้นตอนในการทำแผน ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน และขั้นตอนการประเมินแผน” และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายท่านหนึ่งกล่าวว่า “ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา มากจึงควรมีการบันทึกข้อมูลทางการศึกษาของแต่ละคนตั้งแต่เกิดจนตาย” ดังนั้น จึงจำแนกข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ออกเป็น ๓ ประเภทตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ ดังนี้

๓.๒.๑ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

๓.๒.๒ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

๓.๒.๓ ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๓.๓ การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศมี ๖ ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลภาคสนามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในระบบข้อมูลสารสนเทศจะต้องมี ๖ ขั้นตอน ดังผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบสารสนเทศท่านหนึ่งกล่าวว่า “ระบบข้อมูลสารสนเทศจะต้องเริ่มจากการเก็บข้อมูลตามที่ต้องการ แล้วมาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นก็เข้าสู่กระบวนการประมวลผลข้อมูล แล้วเอาผลการประมวลผลนั้นมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ หลังจากใช้เสร็จแล้วก็ต้องหาที่จัดเก็บ” เช่นเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาที่กล่าวว่า “ระบบข้อมูลสารสนเทศนั้นสำคัญที่สุดอยู่ที่การเก็บรวบรวมข้อมูล จะต้องตรวจสอบถึงความถูกต้องก่อนที่จะนำไป

ประมวลผล เพราะถ้าข้อมูลไม่ถูกต้องก็ใช้ไม่ได้มันจะทำให้การวิเคราะห์ตีความหมายผิดพลาด จากนั้นถึงจะนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการ และหลังจากใช้แล้วก็ควรจัดเก็บข้อมูลนั้นไว้อย่างเป็นระเบียบระบบ เพื่อความสะดวกในการค้นหาหากต้องการนำมาใช้อีก” ดังนั้น การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริหารการศึกษามี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๓.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเสาะหาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือข้อเท็จจริงตามความต้องการ โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และตรงกับความเป็นจริง

๓.๓.๒ การตรวจสอบข้อมูล เป็นการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้

๓.๓.๓ การประมวลผลข้อมูล เป็นการนำข้อมูลมาดำเนินการจัดระเบียบแบบแผน หรือจัดหมวดหมู่ให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของผู้ใช้

๓.๓.๔ การจัดเก็บข้อมูล เป็นการนำข้อมูลและสารสนเทศมาจัดเก็บให้เป็นระเบียบและระบบที่สะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ

๓.๓.๕ การวิเคราะห์ ข้อมูล เป็นการจัดการข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เช่น การจำแนก เปรียบเทียบ และคิดคำนวณ เป็นต้น

๓.๓.๖ การนำข้อมูลไปใช้ เป็นการกำหนดรูปแบบของการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วไปใช้ประกอบในการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์

๓.๔ ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

เนื่องจากโครงสร้างของระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) แผนการศึกษาแห่งชาติ (๒) การควบคุมการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา (๓) การควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการบริหารการศึกษา ดังผู้อำนวยการสถานศึกษาท่านหนึ่งกล่าวว่า “ระบบข้อมูลสารสนเทศการศึกษาจะต้องมีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนถึงจะสำเร็จ ถ้าอย่างผมคิดเร็วๆ ตอนนี่ ก็ต้องมีผู้รับผิดชอบในการเก็บและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในระดับพื้นที่ ผู้รับผิดชอบที่เป็นศูนย์รวมข้อมูลอยู่ที่ส่วนกลาง และผู้รับผิดชอบในการทำให้เป็นสารสนเทศสำหรับนำไปใช้ในระดับชาติ” เช่นเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายท่านหนึ่งที่กล่าวว่า “การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาต้องมีการตราเป็นกฎหมายไว้อย่างชัดเจนว่า ใครมีหน้าที่ความรับผิดชอบอะไร หากเกิดความเสียหายจะได้พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี” และผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาอีกท่านหนึ่งที่กล่าวว่า “การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาต้องมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับ โดยต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนเลยว่า หน่วยงานใดมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไร จะได้ปฏิบัติกันได้อย่างถูกต้อง” ดังนั้น จึงให้มีผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามาโครงสร้างของระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ดังนี้

๓.๔.๑ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๓.๔.๒ คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามาที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

๓.๔.๓ คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับ ดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ดังตาราง

โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา	ผู้รับผิดชอบ	หน้าที่ความรับผิดชอบ
แผนการศึกษาแห่งชาติ (ขั้นตอนที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูล) และ ขั้นตอนที่ ๖ การนำข้อมูลไปใช้)	คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา	จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ
การควบคุมการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา (ขั้นตอนที่ ๓ การประมวลผลข้อมูล และ ขั้นตอนที่ ๔ การจัดเก็บข้อมูล)	คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา	ประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ
การควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการบริหารการศึกษา (ขั้นตอนที่ ๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล และ ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูล)	คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดการศึกษาจังหวัด	กำกับ ดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บได้

ข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ๒๕๖๐ กำหนดให้มีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาอยู่ ๓ คณะ ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ประกอบด้วย

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

๒) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวน ๑๐ คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาศาสนาการศึกษา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจากด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวน ๒ คน

๔) รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกรรมการและเลขานุการ

๕) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้อีกตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดนโยบายการพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

๒) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลนโยบายด้านการพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

๔) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และแผนปฏิบัติการด้านข้อมูลสารสนเทศประจำปี ประกาศแบบรายการข้อมูล ฐานข้อมูลกลางและรหัสมาตรฐานกลาง

๕) ออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเพื่อดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

๖) มอบหมายให้ส่วนราชการ หน่วยงาน คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด ปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการในด้านการพัฒนาและดำเนินการระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่งดำเนินการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ ระเบียบกำหนดให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และแผนปฏิบัติการด้านข้อมูลสารสนเทศประจำปี ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในภาพรวมระดับกระทรวงศึกษาธิการและระดับประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา จัดเก็บ รวบรวม ประมวลผล และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับหน่วยงาน ระดับส่วนราชการ และภาพรวมระดับประเทศ จัดประชุมและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาประจำปี และจัดทำรายงานสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ทรบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษามอบหมาย

๒. คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค ประกอบด้วย

๑) ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นที่ปรึกษา

๒) ศึกษาธิการภาค เป็นประธานกรรมการ

๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ คน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากเอกชน ภาคประชาสังคม ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์สูงด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจากด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวน ๒ คน

๔) ศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดที่อยู่ภายในภาคนั้น เป็นกรรมการ

๕) รองศึกษาธิการภาคที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้รองศึกษาธิการภาคที่ได้รับมอบหมายแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้อีกตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) อำนวยการและประสานราชการเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในระดับจังหวัดและระดับภาคให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาค

๒) ให้ข้อเสนอแนะ หรือให้คำแนะนำในการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาแก่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

๓) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ระดับจังหวัด

๔) บริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับภาคและระดับจังหวัดเพื่อการวางแผนการจัดการศึกษา และสนับสนุนการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

๕) ออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเพื่อดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

๖) ส่งเสริม ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับภาค

๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค

๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษามอบหมาย
 ทั้งนี้ ระเบียบกำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในระดับภาคให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ให้การสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาแก่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค จัดประชุมและรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในระดับภาค และรายงานสารสนเทศทางการศึกษาระดับภาคเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาคและคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษามอบหมาย

๓. คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

๑) คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒ คน ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจาก ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจาก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวน ๑ คน

(๔) ศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๕) รองศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒) คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธาน

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขต ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด นายกสมาคมหรือประธานชมรมโรงเรียนเอกชนประจำจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และประธานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดใดมีโรงเรียนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีผู้แทนของหน่วยงานดังกล่าวเพิ่มเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

(๓) กรรมการจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวน

๑ คน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒ คน ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจาก ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจากด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวน ๑ คน

(๕) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๖) รองศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ศึกษาธิการจังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้อีกตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็น และคำปรึกษาแก่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเกี่ยวกับการ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

๒) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลตามนโยบายด้านการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด

๓) ออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานในระดับจังหวัด สถานศึกษา ดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายกรรมการคนใดคนหนึ่ง เพื่อ ดำเนินการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษามอบหมาย

ทั้งนี้ ระเบียบกำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด ศึกษา วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในภาพรวมของจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายและ แผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และแผนพัฒนาจังหวัด กำหนดขอบเขตข้อมูลเฉพาะกิจ สำหรับการบริหารจัดการในจังหวัดเพื่อให้หน่วยงานระดับจังหวัดจัดเก็บข้อมูลตามความเหมาะสม ประสาน การจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเฉพาะกิจให้ครบทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การศึกษา พัฒนาบุคลากรด้านข้อมูลสารสนเทศระดับจังหวัด ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บและการวิเคราะห์ ข้อมูล จัดประชุมและรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษาระดับจังหวัด และรายงานสารสนเทศทางการศึกษาระดับจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้าน การศึกษาระดับจังหวัด คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาคและคณะกรรมการบริหาร ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้าน การศึกษาจังหวัดมอบหมาย

ส่วนขั้นตอนในการดำเนินการตามระเบียบกำหนดไว้ว่า ให้ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือ สถานศึกษาแล้วแต่กรณี จัดเก็บ รวบรวม ตรวจสอบ ประมวลผล และจัดส่งข้อมูลพื้นฐานประจำปีตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาประกาศกำหนด พร้อมทั้งกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงาน สถานศึกษา มีหน้าที่ในการสำรวจ ตรวจสอบ ให้ผู้จัดเก็บข้อมูล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดให้ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย และพัฒนา เจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บข้อมูล ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับในกรณีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการตามระเบียบนี้ ใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือปฏิบัติโดยประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จะต้องรับผิดชอบทางปกครอง ทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัยแล้วแต่กรณีตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น

ในส่วนของการใช้ข้อมูลนั้น มีการกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเฉพาะกิจ โดยจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชนสามารถได้รับรู้ ตรวจสอบ หรือขอรับบริการดูข้อมูลข่าวสารได้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ๒๕๖๐ กำหนดให้มีโครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษายเป็น ๓ ระดับ ประกอบด้วย ๑) คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ๒) คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค และ ๓) คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ และแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดให้โครงสร้างระบบสารสนเทศมี ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) ระดับการควบคุมการปฏิบัติงาน(Operation Control Level) ๒) ระดับการควบคุมการบริหาร(Management Control Level) และ ๓) ระดับการวางแผนกลยุทธ์จะเป็นสารสนเทศสำหรับ (Strategic Planning Level) ดังนั้น ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดให้โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๓ ระดับ คือ ๑) ได้แก่ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และ คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดการศึกษาจังหวัด

๒) กำหนดให้ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษแต่ละระดับมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษให้แก่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๒) คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

(๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดการศึกษาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล กล่าวคือ อำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บได้

๓) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

จากข้อมูลภาคสนามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาควรอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาของประเทศหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ การกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนการศึกษาชาติ และการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายท่านหนึ่งกล่าวว่า “ตามหลักการแล้ว สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานกลางของชาติที่มีหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ ซึ่งจะต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาในการตัดสินใจ ดังนั้นผมจึงเห็นว่า หน่วยงานผู้รับผิดชอบระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาต้องเป็นสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากเป็นหน่วยงานผู้ใช้ข้อมูลโดยตรง” ซึ่งสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....มาตรา ๙๖ ที่กำหนดไว้ว่า “ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง อีกทั้งมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเก็บไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ วิจัยหรือใช้ประโยชน์ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยจะใช้วิธีการเชื่อมโยงกับระบบของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้”

๔) ประเภทของกฎหมายที่จะปรับปรุง

จากข้อมูลภาคสนามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาต้องมีความสำคัญและทุกหน่วยงานต้องถือปฏิบัติตามอย่างจริงจัง เพื่อให้ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงมีความจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายขึ้นมารองรับ ซึ่งอาจเป็นกฎหมายประเภทใดก็ได้ที่มีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง และต้องมีการกำหนดโทษผู้ละเว้นการปฏิบัติ ผู้ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จและ/หรือผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย ดังผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายท่านหนึ่งกล่าวว่า “เรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาควรต้องตราเป็นกฎหมาย เพื่อความศักดิ์สิทธิ์ส่วนจะเป็น พ.ร.บ. หรือกฎกระทรวงนั้น อยู่ที่ความรีบเร่ง ถ้าต้องการด่วนก็ตราเป็นกฎกระทรวง เพราะเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร ไม่ต้องเข้าสภา” สอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาท่านหนึ่งกล่าวว่า “เพื่อให้ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษามีความสำคัญอย่างแท้จริง และให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม จะต้องออกเป็นกฎหมาย หากใครไม่ทำตาม หรือทำผิดไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ต้องมีบทกำหนดโทษ” ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น เพื่อความรวดเร็วในการตรากฎหมาย ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้ออกกฎหมายการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา เป็น “กฎกระทรวง”

รูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

จากแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาในตอนต้นที่ ๓ เสนอรูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาทั้งระบบคลังข้อมูลและฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความเป็นเอกภาพและเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการศึกษาของประเทศ ที่มีคุณภาพ ครอบคลุม ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีความเป็นปัจจุบันแบบ Real Time ซึ่งได้แก่ ข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับช่วงวัยและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ

๒. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใช้ข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ได้ ตลอดจนสามารถเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้โดยสะดวก เกี่ยวกับสถานศึกษา คุณภาพการศึกษา ทางเลือก และโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ และการดำเนินการในด้านอื่นที่จำเป็น

๓. เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาให้เป็นระบบที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้กับระบบที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ใช้กันอยู่

หลักการ

๑. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามีโครงสร้างตามกิจกรรมการบริหาร (MIS structure based on management activity) และกรอบแนวคิดสำหรับระบบสารสนเทศ (A framework for the MIS system) ประกอบด้วย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การควบคุมการบริหาร (Management Control) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control)

๒. การจัดการศึกษาเป็นนโยบายสาธารณะ ซึ่งจะต้องดำเนินการไปตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process) ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) และ ๓) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) ดังนั้น ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาจึงมี ๓ ประเภท ตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ ดังนี้ ๑) ข้อมูลสารสนเทศสำหรับวางแผน ๒) ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการกำกับติดตาม และ ๓) ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลแผน

๓. การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๖ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเสาะหาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือข้อเท็จจริงตามความต้องการ โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และตรงกับความเป็นจริง ๒) การตรวจสอบข้อมูล เป็นการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ๓) การประมวลผลข้อมูล เป็นการนำข้อมูลมาดำเนินการจัดระเบียบแบบแผน หรือจัดหมวดหมู่ให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของผู้ใช้ ๔) การจัดเก็บข้อมูล เป็นการนำข้อมูลและสารสนเทศมาจัดเก็บให้เป็นระเบียบและระบบที่สะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ ๕) การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการจัดการข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตาม

วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เช่น การจำแนก เปรียบเทียบ และคิดคำนวณ เป็นต้น และ ๖) การนำข้อมูลไปใช้เป็น การกำหนดรูปแบบของการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วไปใช้ประกอบในการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์

ระบบงานและกลไก

๑. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาเป็นระบบที่มีการบันทึกข้อมูลทางด้านการศึกษาของแต่ละบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนตาย โดยมีคณะกรรมการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ๓ ระดับ ดังนี้

๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๒) คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่รับผิดชอบการควบคุมการบริหารการศึกษา ได้แก่ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมพลศึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายเป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยคณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่รับผิดชอบการควบคุมการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด หัวหน้าสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาอบหมาย และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บได้

๒. ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

๑) ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีหน้าที่และอำนาจหรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับช่วงวัยและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ

๒) ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา (การบริหารวิชาการ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล) และข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับ ช่วงวัยและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ

๓) ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลคุณภาพผู้เรียน ข้อมูลคุณภาพสถานศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ

วิธีการดำเนินงาน

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และควบคุมให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษากำหนด

๒. การตรวจสอบข้อมูล อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ในการพิสูจน์ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูล และการบันทึกข้อมูลลงในระบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

๓. การประมวลผลข้อมูล อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการนำข้อมูลมาดำเนินการจัดระเบียบแบบแผน หรือจัดหมวดหมู่ให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของคณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

๔. การจัดเก็บข้อมูล อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการนำข้อมูลสารสนเทศมาจัดเก็บให้เป็นระเบียบ ระบบ ง่ายและสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

๖. การนำข้อมูลไปใช้ อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติสำหรับใช้ประกอบในการตัดสินใจ

เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

๑. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีโครงสร้างครบตามกิจกรรมการบริหาร ทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ระดับการควบคุมการบริหาร (Management Control) และระดับการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control)

๒. ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีรายการที่ครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ ทั้งข้อมูลสารสนเทศสำหรับการกำหนดนโยบายการบริหารการศึกษา ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการนำนโยบายการบริหารการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และข้อมูลสารสนเทศสำหรับการประเมินนโยบายการบริหารการศึกษา

๓. ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และมีความเป็นปัจจุบันแบบ Real Time จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับอย่างชัดเจน หากมีการละเว้นการปฏิบัติหรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ ต้องได้รับการลงโทษ

๔. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องเป็นระบบออนไลน์แบบ Real time ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และคณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาระดับจังหวัด สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย ทุกที่ ทุกเวลา

๕. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องเป็นระบบที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้สารสนเทศในการจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท

๖. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีระบบคลังข้อมูลและฐานข้อมูลสารสนเทศที่มีความเป็นเอกภาพและเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการศึกษาของประเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา การบริหารจัดการการศึกษาของชาติ ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา

ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

จากรูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงเสนอร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ดังนี้

กฎกระทรวง

การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

พ.ศ. ...

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๐

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีหน้าที่และอำนาจหรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานครด้วย

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ผู้ว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

หมวด ๑

คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

ข้อ ๓ ให้มีคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	เป็นประธานกรรมการ
(๒) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๓) เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๔) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	เป็นกรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	เป็นกรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	เป็นกรรมการ
(๘) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๙) ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	เป็นกรรมการ
(๑๐) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	เป็นกรรมการ
(๑๑) ปลัดกระทรวงกลาโหม	เป็นกรรมการ
(๑๒) ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	เป็นกรรมการ
(๑๓) ปลัดกระทรวงแรงงาน	เป็นกรรมการ

(๑๔) ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
(๑๕) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
(๑๖) ประธานสมาคมธนาคารไทย	เป็นกรรมการ
(๑๗) ผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ	เป็นกรรมการและ เลขาธิการ

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา
- (๒) จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ
- (๓) ออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

ข้อ ๕ ให้มีศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย

หมวด ๒

คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	เป็นประธานกรรมการ
ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย	
(๒) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	เป็นกรรมการ
(๓) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	เป็นกรรมการ
(๔) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	เป็นกรรมการ
(๕) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	เป็นกรรมการ
(๖) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	เป็นกรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	เป็นกรรมการ
(๘) ผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	เป็นกรรมการ
(๙) เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	เป็นกรรมการ
(๑๐) อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมการปกครอง	เป็นกรรมการ
(๑๑) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	เป็นกรรมการ
(๑๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร	เป็นกรรมการ
(๑๓) ปลัดเมืองพัทยา	เป็นกรรมการ
(๑๔) อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	เป็นกรรมการ
(๑๕) อธิบดีกรมพลศึกษา	เป็นกรรมการ
(๑๖) อธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	เป็นกรรมการ

(๑๗) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๘) ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๙) ผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	เป็นกรรมการ
(๒๐) ผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา	เป็นกรรมการและ เลขานุการ

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาดำเนินการตามมติคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

หมวด ๓

คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	เป็นกรรมการ
(๓) ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา	เป็นกรรมการ
(๔) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เป็นกรรมการ
(๕) อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัด	เป็นกรรมการ
(๖) สาธารณสุขจังหวัด	เป็นกรรมการ
(๗) หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	เป็นกรรมการ
(๘) หัวหน้าสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	เป็นกรรมการ
(๙) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	เป็นกรรมการ
(๑๐) ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นกรรมการ
(๑๑) ศึกษาธิการจังหวัด	เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับ ดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย

(๒) ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และคณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่.....

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการกำหนดทิศทางการศึกษาของชาติ ซึ่งกำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ และมีความสำคัญต่อการกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นจึงควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ไว้ ดังนี้

๑. การจัดการประชุมสัมมนา เพื่อการกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

๒. การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา สำหรับมอบให้แก่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓. การจัดการประชุมสัมมนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด

๔. การจัดทำคู่มือปฏิบัติการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา สำหรับมอบให้แก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน

๕. การจัดการประชุมสัมมนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

บทที่ ๕

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา ๒) เพื่อจัดทำรูปแบบ การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ๓) เพื่อให้ได้ร่างกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมความรู้การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

สรุปผลการดำเนินงาน

๑. เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาพบว่าไม่มีกฎหมายฉบับใดที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา เว้นแต่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๐ และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เท่านั้นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา โดยที่ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๙๖ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง และมาตรา ๗๗ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามุ่งใช้ข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามรายการ มาตรฐานข้อมูล มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา จึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ดังนี้

๑.๑ โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

๑) แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒) การควบคุมการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา และ ๓) การควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการบริหารการศึกษา

๑.๒ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย ๑) ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ๒) ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และ ๓) ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๑.๓ การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล ๒) การตรวจสอบข้อมูล ๓) การประมวลผลข้อมูล ๔) การจัดเก็บข้อมูล ๕) การวิเคราะห์ข้อมูล และ ๖) การนำข้อมูลไปใช้

๑.๔ ผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ได้แก่

๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ ๒) คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับ ดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บได้

๒. ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายการศึกษา ดังนี้

๒.๑ กำหนดให้โครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๓ ระดับ คือ

๑) ได้แก่ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และ คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดการศึกษา จังหวัด

๒.๒ กำหนดให้ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาแต่ละระดับมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๒) คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

(๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดการศึกษาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล กล่าวคือ อำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บได้

๒.๓ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติเป็น

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาของประเทศหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ การกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนการศึกษาชาติ และการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๒.๔ ประเภทของกฎหมายที่จะปรับปรุง

ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาต้องมีความสำคัญและทุกหน่วยงานต้องถือปฏิบัติตัวอย่างจริงจัง เพื่อให้ระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงมีความจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายขึ้นมารองรับและต้องมีบทกำหนดโทษผู้ละเว้นการปฏิบัติ ผู้ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จและ/หรือผู้ที่กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น เพื่อความรวดเร็วในการตรากฎหมาย จึงเสนอให้ตรากฎหมายการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาโดยการออก เป็น “กฎกระทรวง”

๓. รูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

จากแนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา จึงขอเสนอรูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาทั้งระบบ คลังข้อมูลและฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความเป็นเอกภาพและเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการศึกษาของประเทศ ที่มีคุณภาพ ความครอบคลุม ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีความเป็นปัจจุบันแบบ Real Time เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถใช้ข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ได้ ตลอดจนสามารถเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ โดยสะดวก และ เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาให้เป็นระบบที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้กับระบบที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ใช้กันอยู่

๓.๒ หลักการ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามีโครงสร้างตามกิจกรรมการบริหาร (MIS structure based on management activity) และ กรอบแนวคิดสำหรับระบบสารสนเทศ (A framework for the MIS system) ประกอบด้วย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การควบคุมการบริหาร (Management Control) และการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control) โดยที่ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๓ ประเภท ตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process) ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) และ ๓) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) และ การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษามี ๖ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล ๒) การตรวจสอบข้อมูล ๓) การประมวลผลข้อมูล ๔) การจัดเก็บข้อมูล ๕) การวิเคราะห์ข้อมูล และ ๖) การนำข้อมูลไปใช้

๓.๓ ระบบงานและกลไก

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาเป็นระบบที่มีการบันทึกข้อมูลทางด้านการศึกษาของแต่ละบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนตาย โดยมีคณะกรรมการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ๓ ระดับ ดังนี้ ๑) คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา เป็น

กรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ให้แก่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ ๒) คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการศึกษา มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายเป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการประมวลผลเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ตามที่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ และ ๓) คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามอบหมาย และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูลที่จัดเก็บได้ ทั้งนี้ ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ๑) ข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ๒) ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามการบริหารจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และ ๓) ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติ

๓.๔ วิธีกรดำเนินการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล ๒) การตรวจสอบข้อมูล ๓) การประมวลผลข้อมูล ๔) การจัดเก็บข้อมูล ๕) การวิเคราะห์ข้อมูล และ ๖) การนำข้อมูลไปใช้

๓.๕ เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ มีดังนี้ ๑) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีโครงสร้างครบตามกิจกรรมการบริหารทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ระดับการควบคุมการบริหาร (Management Control) และระดับการควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control) ๒) ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีรายการที่ครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ ๓) ข้อมูลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และมีความเป็นปัจจุบันแบบ Real Time ๔) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องเป็นระบบออนไลน์แบบ Real time ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย ทุกที่ ทุกเวลา ๕) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องเป็นระบบที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้สารสนเทศในการจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท ๖) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาต้องมีระบบคลังข้อมูลและฐานข้อมูลสารสนเทศที่มีความเป็นเอกภาพและเป็นศูนย์กลางข้อมูลทางการศึกษาของประเทศสำหรับใช้ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา การบริหารจัดการ การศึกษาของชาติ ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา

๓. จากรูปแบบการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา จึงขอเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... และมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกกฎกระทรวง การบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา พ.ศ. .... ซึ่งมี ๓ หมวด จำนวน ๙ ข้อ ประกอบด้วย หมวด ๑ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา จำนวน ๓ ข้อ หมวด ๒ คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา จำนวน ๒ ข้อ หมวด ๓ คณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด จำนวน ๒ ข้อ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินงานในครั้งนี้มีข้อค้นพบสำคัญที่จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ เนื่องจากปัจจุบันมีเพียงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๐ และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... เท่านั้นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา และจากสภาพความเป็นจริงศูนย์ข้อมูล การศึกษา เป็นเพียงหน่วยงานภายในของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะที่จะมีสถานะภาพเป็นสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย การศึกษาแห่งชาติในอนาคต จึงควรเตรียมความพร้อมในการเสนอกฎกระทรวง การบริหารจัดการระบบข้อมูล สารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา พ.ศ. .... ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทันทีหลังจากที่ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้

๑.๒ เนื่องจากปัจจุบันศูนย์ข้อมูลการศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีการวางระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา ไว้ในระดับ หนึ่งแล้ว ดังนั้น เป็นการต่อยอดและประหยัดเวลา จึงควรเตรียมความพร้อมในการยกฐานะศูนย์ข้อมูล การศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็น ศูนย์ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติจัดการประชุมสัมมนา เพื่อการ กระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของระบบข้อมูล สารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ โดยศูนย์ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาจัดทำคู่มือการบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหาร การศึกษา สำหรับมอบให้แก่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหาร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บข้อมูลด้านการศึกษา จังหวัด ใช้ในการปฏิบัติงาน

๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ โดยศูนย์ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาจัดทำคู่มือปฏิบัติการระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษา สำหรับมอบให้แก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน

๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ โดยศูนย์ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาจัดการประชุมสัมมนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา คณะกรรมการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา และคณะกรรมการบริหารการจัดเก็บ ข้อมูลด้านการศึกษาจังหวัด

๒.๕ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ โดยศูนย์ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาจัดการประชุมสัมมนาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริหารการศึกษาให้แก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ภาคผนวก

**ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๐**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้การบริหารและการใช้ข้อมูลครอบคลุมส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาในภูมิภาคตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ข้อมูลพื้นฐาน” หมายความว่า ข้อมูลที่ดำเนินการจัดเก็บทุกปีการศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ บุคลากร และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

“ข้อมูลเฉพาะกิจ” หมายความว่า ข้อมูลที่ส่วนราชการ หน่วยงาน และสถานศึกษาจัดเก็บตามนโยบาย ความจำเป็นเร่งด่วน หรือตามความจำเป็นของพื้นที่

“สารสนเทศ” หมายความว่า ข้อมูล สถิติ และข่าวสารที่ผ่านการตรวจสอบและประมวลผลด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะจัดทำในรูปแบบใด

“รหัสมาตรฐานกลาง” หมายความว่า ตัวเลขหรือตัวอักษรที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษากำหนดแทนข้อมูล

“ผู้จัดเก็บข้อมูล” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดเก็บ รวบรวม ตรวจสอบ ประมวลผล และรายงานข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลเฉพาะกิจ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

๒

“หน่วยงาน” หมายความว่า สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และหมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ วัตถุประสงค์ หรือส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษาด้วย

“ส่วนราชการ” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และหมายความรวมถึงส่วนราชการอื่นของรัฐที่มีฐานะเป็นกรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่มีอำนาจหน้าที่ วัตถุประสงค์ หรือส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษาด้วย

“สำนักงานศึกษาธิการภาค” หมายความว่า สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ – ๑๘ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

“สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“ภาค” หมายความว่า พื้นที่จังหวัดที่อยู่ภายในความรับผิดชอบของแต่ละสำนักงานศึกษาธิการภาค ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยข้อขัดข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของส่วนราชการ หน่วยงานและสถานศึกษา

(๒) เพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค ในการเข้าถึงข้อมูลและการบริการทางการศึกษา

(๓) เพื่อบูรณาการฐานข้อมูลของส่วนราชการ หน่วยงานและสถานศึกษาเข้าด้วยกันให้เป็นระบบ

(๔) เพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริการประชาชน

ข้อ ๗ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงาน สถานศึกษา ที่จะต้องทำการสำรวจตรวจสอบให้ผู้จัดเก็บข้อมูลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดให้ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย และพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บข้อมูล ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๘ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๙ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเฉพาะกิจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชนสามารถได้รับรู้ ตรวจสอบ หรือขอรับบริการดูข้อมูลข่าวสารได้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อ ๑๐ ในกรณีผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการตามระเบียบนี้ตั้งใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือปฏิบัติโดยประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบทางปกครอง ทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัยแล้วแต่กรณีตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยกรณีนี้น

หมวด ๒

คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

ข้อ ๑๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสิบหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจากด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวนสองคน

(๔) รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๕) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้อีกตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๒ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๑๑ (๓) อยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่

๕

(๕) จัดประชุมและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาประจำปี และจัดทำรายงานสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการและกระทรวงศึกษาธิการทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓

คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษากภาค

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษากภาค” ทุกภาค ประกอบด้วย

(๑) ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นที่ปรึกษา

(๒) ศึกษาธิการภาค เป็นประธานกรรมการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์สูงด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจาก ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวนสองคน

(๔) ศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดที่อยู่ภายในภาคนั้น เป็นกรรมการ

(๕) รองศึกษาธิการภาคที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้รองศึกษาธิการภาคที่ได้รับมอบหมายแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้อีกตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๘ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการ ตามข้อ ๑๗ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษากภาคมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อำนวยการและประสานราชการเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับ จังหวัดและระดับภาค ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และบทบาท การพัฒนาภาค

(๒) ให้ข้อเสนอแนะ หรือให้คำแนะนำในการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา แก่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

(๓) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับ จังหวัด

(๔) บริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับภาคและระดับจังหวัดเพื่อการวางแผนการ จัดการศึกษา และสนับสนุนการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(๕) ออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเพื่อดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๖) ส่งเสริม ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาการศึกษาระดับภาค

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษากภาค

๖

- (๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานศึกษาธิการภาคมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- (๑) รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค
- (๒) ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาาระดับภาคให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
- (๓) ให้การสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาแก่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค
- (๔) จัดประชุมและรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ระดับภาคและรายงานสารสนเทศทางการศึกษาระดับภาคเพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาคและคณะกรรมการ
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

ข้อ ๒๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด” ทุกจังหวัด ดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย
- (ก) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ
- (ข) กรรมการโดยตำแหน่งได้แก่ ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
- (ค) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านการบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจากด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวนหนึ่งคน
- (ง) ศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (จ) รองศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- (๒) ในจังหวัดอื่น ให้มีคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด ประกอบด้วย
- (ก) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธาน

(ข) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขต ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด นายกสมาคมหรือประธานชมรมโรงเรียนเอกชนประจำจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และประธานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดใดมีโรงเรียนการศึกษาพิเศษ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีผู้แทนของหน่วยงานดังกล่าวเพิ่มเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

(ค) กรรมการจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนหนึ่งคน

(ง) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงด้านบริหาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดย ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งจากด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อยจำนวนหนึ่งคน

(จ) ศึกษาธิการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

(ฉ) รองศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ศึกษาธิการจังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้อีกตามความเหมาะสม

ข้อ ๒๒ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการตามข้อ ๒๑ ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็น และคำปรึกษาแก่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

(๒) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลตามนโยบายด้านการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด

(๓) ออกประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานในระดับจังหวัด สถานศึกษาดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือมอบหมายกรรมการคนใดคนหนึ่ง เพื่อดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๒๔ ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในภาพรวมของจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา และแผนพัฒนาจังหวัด

(๓) กำหนดขอบเขตข้อมูลเฉพาะกิจสำหรับการบริหารจัดการในจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานระดับจังหวัดจัดเก็บข้อมูลได้ตามความเหมาะสม

๘

(๔) ประสานการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเฉพาะกิจให้ครบทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

(๕) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา

(๖) พัฒนาบุคลากรด้านข้อมูลสารสนเทศระดับจังหวัด ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล

(๗) จัดประชุมและรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ระดับจังหวัด และรายงานสารสนเทศทางการศึกษาระดับจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค และคณะกรรมการ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัด มอบหมาย

หมวด ๕

การจัดเก็บและการจัดส่งข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเฉพาะกิจ

ข้อ ๒๕ ให้ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือสถานศึกษาแล้วแต่กรณี จัดเก็บ รวบรวม ตรวจสอบ ประมวลผล และจัดส่งข้อมูลพื้นฐานประจำปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและเพื่อประโยชน์ต่อทางราชการ ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือสถานศึกษาอาจจัดเก็บ รวบรวม ตรวจสอบ ประมวลผล และจัดส่งข้อมูลพื้นฐาน นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้

ข้อ ๒๖ ให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดเก็บ รวบรวม ประมวลผล และเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานที่ได้รับจากส่วนราชการ หน่วยงาน หรือสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๒๗ ให้ส่วนราชการ และหน่วยงาน มีอำนาจประกาศกำหนดการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะกิจ ได้ตามความเหมาะสม พร้อมทั้งรายงานให้ต้นสังกัดทราบ

ให้ส่วนราชการ หน่วยงานและสถานศึกษา สนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะกิจตามแบบรายการ ภายในระยะเวลาที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานประกาศกำหนด

ข้อ ๒๘ ข้อมูลเฉพาะกิจของส่วนราชการ หน่วยงาน และสถานศึกษา ที่ได้จัดเก็บ รวบรวมหรือประมวลผล หากมีส่วนราชการหรือหน่วยงานใดต้องการข้อมูลเฉพาะกิจดังกล่าว ให้มีการจัดส่งโดยปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ที่หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่จัดเก็บเป็นผู้กำหนด

๙

หมวด ๖ การทะเบียน

ข้อ ๒๙ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน และหัวหน้าสถานศึกษาเป็นนายทะเบียนข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษารับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเฉพาะกิจภายในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบ และจะแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษามีหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๓๐ ให้นายทะเบียนข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเฉพาะกิจให้เป็นไปตามระเบียบนี้
- (๒) พิจารณาการให้ข้อมูล และเปิดเผยข้อมูล
- (๓) จัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลเฉพาะกิจ
- (๔) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หมวด ๗

การติดตาม ประเมินผล และการเผยแพร่

ข้อ ๓๑ ให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

ข้อ ๓๒ ให้คณะกรรมการติดตามประเมินผลการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศด้านศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำการดำเนินงานของส่วนราชการ หน่วยงาน สถานศึกษา ให้ปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบนี้

(๒) กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของ ส่วนราชการ หน่วยงาน สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

(๓) เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับสารสนเทศด้านการศึกษา

(๔) รายงานผลการประเมิน และผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(๕) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๓๓ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าสถานศึกษา ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลเฉพาะกิจก่อนการจัดส่งหรือเผยแพร่ข้อมูล

ข้อ ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา

ข้อ ๓๕ ให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และสถานศึกษา เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเฉพาะกิจ และสารสนเทศเป็นประจำทุกปี

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๖ บรรดาข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษามีและใช้อยู่ก่อนที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้นำมาใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๓๗ กรณีสถานศึกษาใดยังไม่มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีในการจัดเก็บ รวบรวม และประมวลผลข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเฉพาะกิจ ให้สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือส่วนราชการต้นสังกัด

ข้อ ๓๘ ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้ คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๙ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาภาค ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเป็นการชั่วคราวเพื่อทำหน้าที่แทนไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาภาค ตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๐ ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาจังหวัดตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับจังหวัด ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดตามระเบียบนี้

ให้อธิบดีรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการด้านการบริหารข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๑ ตาม ข้อ ๒๓ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหาร ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ไปเป็นของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดของแต่ละจังหวัด

ข้อ ๔๑ การใดที่คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา คณะกรรมการบริหาร ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาระดับภาค และคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศระดับจังหวัด ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ดำเนินการไปแล้ว ให้ถือเป็นการดำเนินการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศภาค และคณะกรรมการบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาโครงการ

ดร.อรรถพล สังขวาสี	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สวัสดิ์ ภู่ทอง	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายสมพงษ์ ฝูยสาธรรม	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

บริหารโครงการ

นางสาวชนัญญา อุ่ณจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและประเมิน การบังคับใช้กฎหมายการศึกษา
-------------------------	--

บรรณาธิการ และพิสูจน์อักษร

นางสาวชนัญญา อุ่ณจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและประเมิน การบังคับใช้กฎหมายการศึกษา
นายชาญชัย มาณจักร์	นิติกรชำนาญการ
นายเฉลิมพล เอียดพูล	นิติกรชำนาญการ

คณะทำงานผู้รับผิดชอบโครงการ

นายเนติ รัตนากร	นางสาวณัฐิกา นิตยาพร	นางสาวชนัญญา อุ่ณจันทร์
นายชัชวาล อัครมากุล	นายชาญชัย มาณจักร์	นายเฉลิมพล เอียดพูล
นางสาวทศายา รัชตาธิวัฒน์	นายวรพจน์ หาญใจ	นายมานพ ปลื้มวงษ์
นางสาวชวีณี เจริญสุวรรณ	นางสาวพนิตนันท์ สุทธิวิรัตน์	นางศิริพร กุลวงศ์
นายสรารุธ ส่งศรี	นางสาวสุรียรัตน์ ขจรศักดิ์	นายดุขฎิ ศิริราช

สำนักงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

